

Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling in aanbouw

30 oktober 2020

Bouwverslag over de voortgang

Centrum
huiselijk geweld
en kindermishandeling

Een Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling in aanbouw

In de regio Hart van Brabant bouwen we aan een Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling. We zijn daarmee één van de drie proeftuinen die van het landelijke programma Geweld hoort nergens thuis de opdracht kreeg een Centrum te ontwikkelen. We zijn nu halverwege de pilotperiode van drie jaar. Tijd voor een tussenstand.

In dit bouwverslag leest u waar we staan en wat ons nog te doen staat. U vraagt zich misschien af: waarom de term bouwverslag? Het Centrum is een pilot met een structureel doel: een verbeterde aanpak voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Zo'n ambitieus doel voor zo'n complex probleem bereik je niet alleen. Dat vraagt om krachtenbundeling en samenwerking van het hele netwerk. We zijn dan ook met veel partners samen aan het werk op het fundament dat er al lag. Verschillende organisaties in de regio hebben hun sporen verdiend als het gaat om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Een fundament waarop gebouwd kon worden. Hierop zijn we aan het ontwerpen, ontwikkelen en leren. **We zijn dus, samen met het hele veld, aan het bouwen. Op het stevige fundament dat er al lag staat het Centrum nu in de steigers, de ruwbouw wordt komende periode steeds meer zichtbaar.**

Onze opdracht: waarom bouwen we een Centrum?

Het stoppen van acuut en zwaar geweld met behulp van een adequate integrale aanpak, zodat geweld duurzaam stopt en daarmee herhaling wordt voorkomen. Dat is onze stip op de horizon.

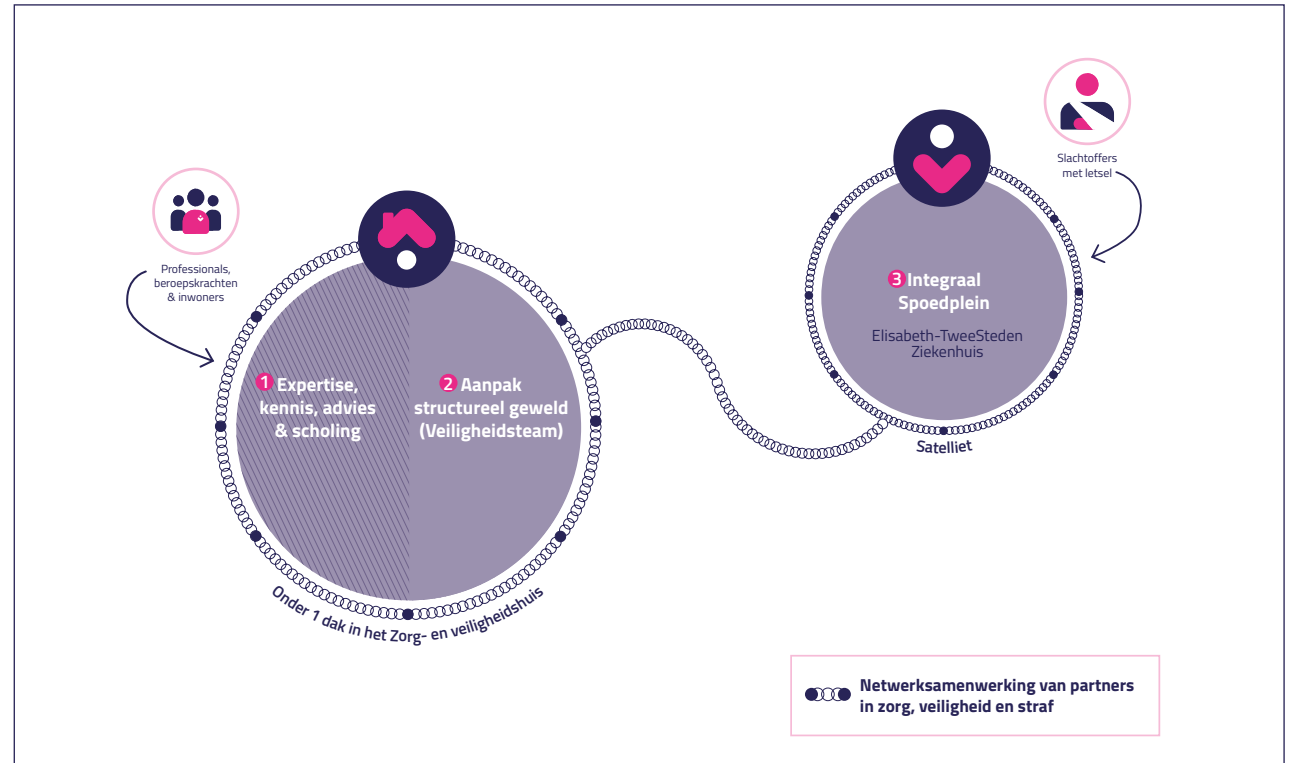
Daarom hebben we de opdracht gekregen een Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling op te richten waarin alle kernpartners integraal samenwerken aan een adequate aanpak. **We bundelen dus alle benodigde denk- en doekracht onder één dak, het Zorg- en Veiligheidshuis.** Want ondanks alle energie en inzet, zijn er in Nederland nog altijd jaarlijks zo'n 200.000 volwassenen en 119.000 kinderen slachtoffer van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met alle gevolgen van dien.

Het Centrum: waar bouwen we aan?

Het Centrum is een netwerksamenwerking dat bestaat uit drie onderdelen. Om te beginnen gaan we **expertise, kennis, advies en scholing** bundelen. We ontsluiten informatie en kennis, organiseren deskundigheidsbevordering, bewustwordingssessies en trainingen en zetten **ervaringsdeskundigheid** in. Ook geven we inwoners, professionals en vrijwilligers advies. Daarnaast werken we aan een multidisciplinaire **aanpak voor structureel geweld**. Hierbij werken veel partners integraal met elkaar samen. De aanpak en de impact ervan op de betrokkenen wordt gemonitord door het **Verwey-Jonker Instituut**. Deze functies komen samen in een echt centrum: denk-, doe en doorzettingskracht onder één dak: het Zorg en Veiligheidshuis. Tot slot werken we aan een Integraal Spoedplein in het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis, als satelliet van het centrum. Een plek waar hulp bij acuut geweld snel geregeld wordt, daar waar dat het hardst nodig is.

Bouwen op een stevig fundament: wie werken er allemaal samen in het Centrum?

Het Centrum werkt samen met regiogemeenten Tilburg, Oisterwijk, Waalwijk, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Hilvarenbeek, Loon op Zand en Heusden.

Binnen het Bestuurlijk Platform wordt samengewerkt door (centrum)gemeente Tilburg, Amarant, ContourdeTjern, GGD Hart voor Brabant, GGz Breburg, IMW Tilburg, Jeugdbescherming Brabant, Novadic-Kentron, OM Zeeland, West en Midden Brabant, Politie Zeeland-West-Brabant, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, Sterk Huis, Veilig Thuis Midden-Brabant, Stuurgroep Coöperatie Toegang, MEE regio Tilburg, Thebe, Toegang Tilburg en WonenBreburg.

In de multidisciplinaire aanpak structureel geweld (Veiligheidsteam) bundelen de volgende partijen

hun krachten: Veilig Thuis, team Complexe Casuïstiek, Gezinsmanagement, Toegang Tilburg, JBB, GGz Breburg, Novadic-Kentron, Sterk Huis, Amarant, Politie, OM, Raad voor de Kinderbescherming en de Reclassering.

Voor het Integraal Spoedplein werken het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis, Crisis Interventieteam, Veilig Thuis, GGD Hart voor Brabant, Coördinatiepunt Meldcode en Taskforce Kindermishandeling samen.

Terugblik

Hierna leest u welke resultaten de vernieuwde aanpak oplevert en welke lessen we hebben geleerd. Daarna ziet u in één oogopslag welke mijlpalen tot nu toe zijn bereikt. Benieuwd naar de verhalen over wat dit alles in de praktijk betekent?

[Klik vooral door op de achterliggende interviews.](#)

Top drie resultaten

Resultaat in de praktijk

- ▶ Slachtoffers en plegers, dus betrokkenen bij langdurig geweld, die vaak al veel ondersteuning gehad hebben, krijgen weer perspectief op een veilige toekomst door:
 - **Eén coördinator** die langdurig betrokken blijft.
 - Samen met betrokkenen, te werken aan het **doorbreken van patronen** en niet aan de symptomen.
 - **Eén gezamenlijke aanpak vanuit zorg en straf.** Dit zorgt ervoor dat kennis en informatie snel met elkaar worden gedeeld. Zo is er sneller een completer beeld, een analyse vanuit meerdere perspectieven en een meer adequate aanpak.
 - De **meest passende partij** wordt ingeschakeld om te **doen wat nodig is**. Dat is mogelijk door de samenwerking van verschillende organisaties binnen de aanpak (Veiligheidsteam) die beschikken over mandaten of andere mogelijkheden die van belang zijn om het geweld te stoppen. Zo kan iemand vanuit straf voorwaarden meekrijgen voor zijn of haar vrijlating, zoals meewerken met het Veiligheidsteam.
- ▶ De komst van het Centrum gaat hand in hand met de brede aandacht in de regio voor het werken volgens **de visie Gefaseerde ketensamenwerking**. Dat betekent dat we, als er sprake is van geweld, eerst de directe veiligheid herstellen. Pas als die veiligheid bereikt is, werken we aan het wegnemen van risico's. Vervolgens richten we ons op herstel, met constant zicht op de veiligheid. Het werken volgens deze visie wordt ondersteund door de methode waarmee het Centrum werkt (de evidence-based multifocusmethodiek) en waarvoor we brede deskundigheidsbevordering organiseren.
- ▶ De **inzet van ervaringsdeskundigheid** biedt een unieke meerwaarde aan adviesvragen, cliëntondersteuning en trainingen.

Geleerde lessen

- ▶ Er zijn veel ontwikkelingen in deze regio rondom huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is zaak om zo veel mogelijk door te bouwen op het bestaande fundament en vooral niet te veel nieuws op te tuigen. Het Centrum is daarom **niet zo zeer iets nieuws, als het samenbrengen en bundelen van krachten**, en dit een structurele en centrale plek te geven binnen de bestaande infrastructuur.
- ▶ In deze regio bestaat er een grote bereidheid om buiten de kaders te denken. Tegelijkertijd is de dagelijkse werkdruk hoog. Buiten de lijntjes kleuren kan dan niet altijd. Het Veiligheidsteam heeft **een status aparte**. Daarom hebben de verschillende samenwerkende organisaties in het Veiligheidsteam mandaten of mogelijkheden om de meest passende partij in positie te brengen om het juiste te doen voor de cliënt.
- ▶ Anders werken vraagt om tijd, ruimte, om te leren en zaken anders aan te pakken. Die **ruimte ontbreekt soms**.

Terugblik

Rolph Dols

wethouder Zorg en Welzijn gemeente Tilburg

De impact van complexe problematiek op de mens en de maatschappij is te groot. We moeten elkaar beter vinden, niet op basis van macht of kracht, maar vanuit waar het allemaal begon: samen écht het verschil maken.

Betty Ann Blommers

coördinator scholing CHGK

Het is zo belangrijk dat mensen signalen leren herkennen en weten wat ze daarna kunnen. We weten dat één telefoontje genoeg kan zijn om iemand uit een onveilige situatie te halen.

START PILOT

Start Bestuurlijk Platform

Start tweemaandelijks managementoverleg voor het Veiligheidsteam

Start multi-disciplinaire aanpak structureel geweld (Veiligheidsteam)

Start pool van ervaringsdeskundigheid met 8 ervaringsdeskundigen

Start bundeling expertise, kennis en scholing (Expertisecentrum)

Afronding opleiding Multifocus door het Veiligheidsteam

25 casussen opgepakt door het Veiligheidsteam

Start monitoring van de effectiviteit van de aanpak door Verwey-Jonker

HEDEN

Eline Vermaat

senior TO district Zeeland-West Brabant

Het werkt zo goed om, bijvoorbeeld vanuit de politie, te kunnen zeggen: deze cliënt heeft nu hulp op maat nodig. En dat dat dan ook gebeurt. En daarvoor heb je echt alle partners nodig.

Gidion Franken

casuscoördinator Veiligheidsteam

In gesprek met de Tilburgse wethouder **Rolph Dols**, voorzitter van het Bestuurlijk Platform.

“

De impact van complexe problematiek op de mens en de maatschappij is te groot.

We moeten elkaar beter vinden, niet op basis van macht of kracht, maar vanuit waar het allemaal begon: samen écht het verschil maken.”

U bent voorzitter van het Bestuurlijk Platform, waarom is dit op aarde?

“Wij zijn heel praktisch begonnen. Door 25 casussen op tafel te leggen waar sprake is van structureel geweld en recidive. Allemaal situaties waarbij we moeten constateren dat de huidige aanpak gewoonweg te weinig oplevert.” De wethouder herinnert het zich nog goed. “Aan tafel zaten bestuurders uit de regio die allemaal ergens partij zijn in de lange keten. Van sociale basis, tot specialisten, zorg en straf. ‘It takes what it takes’, zei ik toen. Deze complexe zaken kosten te veel tijd, geld en leveren veel frustratie op. Dit vraagt om pragmatische bestuurders die over hun schaduw heen stappen. Om actie en snelheid. Op mijn vraag wie er meedeed, tekende iedereen bij het kruisje.”

Hoe functioneert het Bestuurlijk Platform nu?

“We weten elkaar steeds beter te vinden en we delen actief kennis. Maar nog belangrijker: **we beginnen elkaars taal te spreken**. Inmiddels gaat het Platform over de hele regionale aanpak van huiselijk geweld. Wat mij betreft, kan deze manier van samenwerking model staan voor andere complexe problematieken.”

Waarom is het Centrum een belangrijk onderwerp voor het Bestuurlijk Platform?

“De impact van huiselijk geweld en kindermishandeling is te groot. Die verhalen zijn echt afschuwelijk. Wat dat doet met een mens! Dat heeft ook maatschappelijk veel consequenties. We zien de cijfers maar niet dalen. Te veel partijen zijn los van elkaar of na elkaar bezig. Als we echt het verschil willen maken, **zullen we niet ná elkaar maar mét elkaar moeten werken**, rondom zo’n gezin. Aan zo’n integrale aanpak werken we nu binnen het Centrum volop.”

Hoe ziet het Centrum er in uw droomscenario uit?

“Ik heb eerlijk gezegd geen vastomlijnd droomscenario. We zijn aan het bouwen. Hoe het eindbouwwerk er qua vorm uitziet, vind ik eigenlijk niet belangrijk. Als het maar ten dienste staat van het einddoel: het verschil maken voor slachtoffers en hun gezinnen.” Toch heeft de wethouder een helder beeld. “In dit bouwproces is het cruciaal dat we steeds toetsen of elke stap toegevoegde waarde levert. Zo niet, dan moet het overboord. Het gaat mij vooral om de aanpak, niet om nóg een institutie te creëren. Toen ik als wethouder in Tilburg begon op dit domein, ben ik me rot geschrokken. We hebben zo veel georganiseerd. Het duurde even voordat ik door de bomen het bos zag. Hoe moeten onze inwoners dan de weg vinden?”

Wat is er volgens u nodig zodat écht over de schuttingen van verschillende organisaties gewerkt kan worden?

“Bestuurlijke moed. Het begint in mijn beleving echt bij de bestuurders. Daar moet de overtuiging zitten om het anders te doen. Om met elkaar te bepalen wanneer iets een status aparte moet krijgen en vervolgens gaan handelen. We moeten elkaar dan beter vinden, niet op basis van macht of kracht: maar vanuit waar het allemaal begon: samen écht het verschil maken.”

Wat betekent bestuurlijk commitment in uw ogen? Vindt u dat dit er al voldoende is?

“Bestuurlijk commitment is meer dan een handtekening op een convenant of een mooie gezamenlijke foto. Het is eigenlijk heel simpel. Vind je elkaar als het nodig is? Kun je dan zaken doen, afspraken maken? Het is vaak heel praktisch. Het gaat erom of je elkaar en elkaars professionals op die cruciale momenten de ruimte geeft. Ik heb het gevoel dat we hier belangrijke stappen maken.”

Wanneer bent u tevreden? En/of wat is daarvoor nodig?

“Als de cijfers dalen. Alleen een betere samenwerking is niet voldoende. Daar is het me niet om te doen. Ik wil echt het verschil kunnen maken. Ik weet dat ik geduld moet hebben om de eerste resultaten te kunnen zien, maar ik ben een ongeduldig mens”, zegt de wethouder met een verwachtingsvolle glimlach.

In gesprek met **Gidion Franken**, casuscoördinator Veilig Thuis, en **Eline Vermaat**, Senior TO district Zeeland-West-Brabant, beiden lid van de multidisciplinaire aanpak structureel geweld (Veiligheidsteam).

“

Het werkt zo goed om, bijvoorbeeld vanuit de politie, te kunnen zeggen: deze cliënt heeft nu hulp op maat nodig. En dat dat dan ook gebeurt. En daarvoor heb je echt alle partners nodig.”

Vertel, wat houdt de multidisciplinaire aanpak structureel geweld nu in?

Gidion: "Wij noemen de aanpak ook wel het Veiligheidsteam. Ons team bestaat uit vaste mensen uit verschillende disciplines die nauw samenwerken. Zo kunnen we huishoudens waarin huiselijk geweld en kindermishandeling spelen, echt helpen. Denk aan de politie, de Raad van de Kinderbescherming, Veilig Thuis en de reclassering. De casussen die wij aanpakken, komen vanuit Veilig Thuis. **Het zijn zonder uitzonderingen zeer complexe casussen.** Er is sprake van structureel geweld en veel recidive. Er zijn vaak al meerdere keren mensen van de hulpverlening en de politie over de vloer geweest, maar het heeft nooit echt tot een oplossing geleid."

Hoe maken jullie als team het verschil in deze regio?

Eline: "Wat volgens mij echt het verschil maakt, is dat we de Multifocuse methode gebruiken. We brengen voor elke casus uitgebreid in kaart wat er nu eigenlijk allemaal speelt op verschillende gebieden. En wat kunnen we doen om een verandering tot stand te krijgen."

Gidion: "In mijn rol als casuscoördinator heb ik nu inderdaad echt de ruimte om, samen met de cliënt, de problematiek goed in kaart te brengen. Omdat ik vanuit Veilig Thuis 32 uur werkzaam ben bij het Veiligheidsteam kan ik mij daar volledig op richten. Het liefst zie ik alle collega's zo werken. Ik kan interventies inzetten waarvan ik echt denk dat ze gaan helpen. Ik hoef me niet aan maximale termijnen of bepaalde kaders te houden. En ik hoef mijn cliënten niet op een wachtlijst te zetten. Dat is zo belangrijk."

Kunnen jullie een sprekend voorbeeld noemen?

Gidion: "Zeker. We zijn bijvoorbeeld al 1,5 jaar bezig met een vrouw die telkens terugkeert naar de onveilige situatie. Er komt keer op keer een zorgmelding, waarna ze tijdelijk bij haar partner weggaat. Maar helaas gaat ze na een paar weken toch telkens weer naar hem terug. Het was voor ons moeilijk om contact met haar te krijgen en tot haar door te dringen. Als dat dan wel lukt, dan is het belangrijk dat we haar meteen hulp kunnen bieden. Als we haar dan weer op een wachtlijst moeten zetten, is ze weer weg. Nu is het, door de goede samenwerking tussen het team en Sterk Huis, gelukt om deze vrouw meteen te plaatsen."

Eline: "Het is inderdaad echt heel fijn dat we direct hulp kunnen inschakelen. Verder merk ik, sinds ik de training Multifocus heb gevolgd, dat ik de context van de situatie van cliënten zwaarder mee laat wegen in de vervolgstappen. Soms merk je dat er bij cliënten in het verleden niet goed is doorgevraagd. Er was bijvoorbeeld een meneer die steeds niet kwam opdagen. Hij wilde niet meewerken. Maar niemand heeft hem ooit gevraagd hoe dat eigenlijk kwam. Als je dat wel doet, vertellen mensen je waar ze echt mee zitten. En van daaruit kun je mensen veel beter motiveren om hun situatie te veranderen. Dan kunnen we echt een stap in de juiste richting zetten om het geweld eindelijk te stoppen."

Wat voegt het werken onder één dak toe?

Gidion: "In coronatijd is dat natuurlijk minder, maar normaal zitten we allemaal samen in het Zorg- en Veiligheidshuis. Als ik iets nodig heb, loop ik gewoon naar

degene die ik wil spreken. Dat heeft echt een meerwaarde. **Je zit niet op een eilandje.** Je hoeft niet te bellen of ergens naartoe te rijden voordat je iemand spreekt.”

Eline: “We kennen elkaar nu goed en dat maakt het kennis delen en informatie uitwisselen veel makkelijker en fijner. Je kunt erop vertrouwen dat de ‘nice-to-know’- en ‘need-to-know’-informatie op de juiste manier wordt gebruikt. Vaak kan dat ook net het verschil maken.”

Gidion: “Inderdaad, daarvan had ik onlangs veel profijt. Ik wist vanuit de straffkant dat een dader vrij zou komen. Daardoor konden we voorwaarden meegeven voor de vrijlating. De rechtbank heeft die voorwaarden overgenomen. We hebben samen goed gekeken naar wat bij deze meneer wel en niet werkt. Nu is hij bijvoorbeeld verplicht om mee te werken met onze aanpak en zich te laten behandelen. Daar was die meneer niet heel blij mee,

maar het heeft wel gezorgd voor rust in het gezin. Nu kan ook iedereen z'n rol goed pakken: zowel ik als casuscoördinator als mijn collega's bij de reclassering. En ook de vrouw, die door de voorwaarden nu kan starten met de hulpverlening. Dat was anders veel later of misschien helemaal niet gebeurd. Dan is de problematiek nog steeds niet meteen opgelost, maar we hebben wel een stap gezet in de juiste richting. Er zijn sinds de vrijlating geen zorgmeldingen meer geweest. Dat is echt winst voor iedereen.”

Wat heb je de afgelopen tijd geleerd?

Gidion: “Hoeveel tijd, geld en vooral moeite het kan schelen wanneer je iemand direct de juiste zorg kunt bieden. Normaal gesproken plan je een intakegesprek, dat duurt soms al weken. Dan wordt de cliënt aangemeld voor de ene

soort hulp, die komt op de wachtlijst. Dan blijkt de problematiek van de cliënt daar toch niet te horen. Dan krijgt de cliënt weer een intakegesprek... Dat duurt zo lang en er zijn al zo veel mensen bij betrokken voordat de cliënt geholpen is. **Het werkt zo goed om, bijvoorbeeld vanuit de politie, te kunnen zeggen: deze cliënt heeft nu hulp op maat nodig. En dat dat dan ook gebeurt. En daarvoor heb je echt alle partners nodig.”**

Eline: “Laatst hadden we een voorbeeld van een oplossing op maat. Er was een melding van huiselijk geweld. De dader zou standaard een huisverbod krijgen. Ik heb toen nog eens goed gekeken naar de situatie en de dynamiek tussen de partners. Beide partners konden goed reflecteren en stonden beide open voor hulp. Vader moest 's ochtends de kinderen naar school brengen en kon niet gemist worden in het gezin. Zijn vrouw was net bevallen. Een uur na de aanhouding belde zij in paniek naar het politiebureau omdat ze veel problemen voorzag nu haar man haar niet meer kon helpen. En dan helpt zo'n huisverbod dus niet. Er zijn andere afspraken gemaakt waardoor het gezin weer verder kon. **Het is dan nodig dat we iets anders bedenken, en daar creatief over nadenken.** Het komt mede door de opleiding multifocus dat ik er zo naar kijk. En dan ook ketenpartners meeneem in deze nieuwe ziens- en denkwijze. Ik hoop dat dat anderen aanmoedigt om creatiever te zoeken naar oplossingen die echt werken.”

In gesprek met **Betty Ann Blommers**,
coördinator Scholing bij het Centrum
huiselijk geweld en kindermishandeling.

“

Het is zo belangrijk dat mensen signalen leren
herkennen en weten wat ze daarna kunnen.

We weten dat één telefoontje genoeg kan zijn
om iemand uit een onveilige situatie te halen.”

Binnen het Centrum wordt expertise, kennis en scholing gebundeld. Waarom is dit onderdeel zo belangrijk?

“Mensen denken vaak: ik ken geen volwassenen of kinderen die te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling. Maar uit onderzoek blijkt dat wanneer de politie uiteindelijk ingeschakeld wordt, er meer dan 70 geweldsincidenten zijn geweest. **Het is zo belangrijk dat mensen signalen leren herkennen en weten wat ze daarna kunnen.** We weten dat één telefoontje genoeg kan zijn om iemand uit een onveilige situatie te halen. Dat is een opgave voor ons allemaal. Bij het Centrum stellen we al die kennis, expertise en scholing beschikbaar voor iedereen die het verschil kan maken.”

Wat valt er allemaal onder de pijler Expertise, kennis en scholing?

“Alle professionals, vrijwilligers en inwoners van onze regio kunnen bij ons terecht met hun vragen en voor advies op het gebied van bijscholing en deskundigheidsbevordering. We verzamelen de nieuwste informatie en kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling en bieden die aan. Verder organiseren we deskundigheidsbevordering, informatie- en bewustwordings sessies en trainingen, **om bij te dragen aan de versterking van kennis en kunde in de regio.** Daarnaast zetten we ervaringsdeskundigheid in. We stellen ervaringsdeskundigen beschikbaar, bijvoorbeeld bij trainingen of bij adviesvragen vanuit organisaties.”

Hoe ga je als coördinator Scholing te werk?

“Enerzijds halen we actief op bij netwerkpartners aan welke kennis zij behoefte hebben. Anderzijds bundelen we de kennis en kunde van de netwerkpartners en stellen we die beschikbaar voor de rest van de regio. We richten ons

niet alleen op signalering en de meldcode, maar op het brede terrein van veiligheid. **Daar waar nodig, nemen we het initiatief.** Dat doen we onder andere vanuit het kwaliteitskader Werken aan Veiligheid van de VNG. Daarbij investeren we in het kennisniveau en de vaardigheden van het sociale wijkteam op thema's als traumasensitief en systeemgericht werken en het herkennen van veiligheidsrisico's. Volgend jaar gaan we dat verder uitbreiden en verstevigen.”

“Verder proberen we zoveel mogelijk organisaties die professioneel te maken hebben met kinderen en ouderen, ervan te overtuigen dat zij een rol kunnen hebben in het signaleren van geweld. Denk aan trainers van sportclubs, verpleegkundigen in de ouderenzorg en docenten op scholen. Daarnaast is het belangrijk te investeren in de kinderen zelf. Het is belangrijk om kinderen weerbaar te maken tegen alle vormen van grensoverschrijdend gedrag. Dan moet je met kinderen het gesprek durven aangaan over grenzen, de thuissituatie en mishandeling. En daar kun je in groep 1 al mee beginnen. **Wij kunnen scholen daarbij ondersteunen en tools aanbieden.**”

Waarom bieden jullie ook ervaringsdeskundigheid aan?

“Mensen die huiselijk geweld en kindermishandeling van dichtbij hebben meegemaakt, hebben ervaringen die uniek zijn. Hoe naar ook, daarmee kunnen ze veel betekenen voor anderen. Als het kan, vraag ik een ervaringsdeskundige mee naar een training of inspiratiesessie. Het is toch anders wanneer iemand vanuit zijn hart vertelt over wat hem overkomen is en **wie uiteindelijk het verschil kon maken.** Dat raakt mensen en het zorgt ervoor dat ze echt op een andere manier kijken naar hun eigen rol. Daarom is het Centrum gestart met een pool van ervaringsdeskundigen. Zij worden ingezet voor bijvoorbeeld voorlichting, advisering en ondersteuning van de betrokkenen, zowel slachtoffer als pleger.”

In de regio is ook een Taskforce Kindermishandeling actief. Hoe verhoudt de Taskforce zich tot het Centrum?

“De Taskforce Kindermishandeling is al sinds 2017 actief om regionaal aandacht te houden voor de inzet tegen kindermishandeling. Dat doen ze onder andere met de trainingen van het Coördinatiepunt Trainingen Meldcode. Toen de Taskforce startte met het aanbieden van de trainingen, ging het Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling net van start. Al snel was duidelijk hoe belangrijk het is om kennis, informatie en deskundigheidsbevordering te blijven aanbieden. **Daarom is het nu een logische stap om de activiteiten van de Taskforce onder te gaan brengen bij het Centrum.** Het Centrum richt zich op alle vormen van huiselijk geweld en mishandeling. Dat betekent dat de scope is vergroot, met onder andere ouderenmishandeling, eergegerelateerd geweld en seksueel geweld.”

Vooruitblik

A group of construction workers in tan uniforms and hard hats are working on a wooden roof structure. They are standing on a wooden platform and reaching up to support or adjust the wooden beams. The scene is set against a clear blue sky, and the workers are in a line, creating a sense of depth and teamwork.

Hierna leest u welke resultaten we de komende tijd nog hopen te boeken en waar we nog aan moeten bouwen. Daarna ziet u in één oogopslag welke mijlpalen we nog voor ons zien. Benieuwd naar de verhalen over wat dit alles in de praktijk betekent?

[Klik vooral door op de achterliggende interviews.](#)

Top drie resultaten

Resultaten in het vooruitzicht

- › Integraal Spoedplein: door de **one-stop-shop** benadering hoeven slachtoffers in een kwetsbare positie maar één keer hun verhaal te vertellen en krijgen zij snel de hulp die zij nodig hebben.
- › Inwoners, professionals en vrijwilligers kunnen op één **centrale plek** terecht bij vragen, voor informatie, advies en deskundigheidsbevordering.
- › Structurele **bundeling van krachten** van alle organisaties, deskundigen, kennis, expertise en drive die al in de regio aanwezig zijn.

Waar moeten we nog aan bouwen?

- › Hoe geven we vanuit het bestaande commitment dat er op alle niveaus is, vorm aan de **praktische organisatie** voor de lange termijn?
- › Hoe geven we de **governance** goed vorm, passend bij deze unieke netwerksamenwerking?
- › We hebben nu een stevige club ambassadeurs. Hoe zorgen we voor de juiste **olievlek** binnen de netwerksamenwerking?

Vooruitblik

Amanda van Dongen

teamcoördinator
Veiligheidsteam

De casuscoördinator gaat een oprechte relatie aan met de cliënt en brengt rust in de situatie. Vanuit die rust en het vertrouwen kan er gekeken worden wat nodig is om het geweld op te lossen.

Gijs Simons

opleider
Multifocusmethodiek

Sanne Abrahams

strategisch beleidsadviseur
Zorg en Veiligheid gemeente Hilvarenbeek

De problematiek is te complex. Als regiogemeente kun je het soms niet alleen. Het is de kunst om krachten te bundelen, maar ook ruimte te houden om lokale accenten aan te brengen.

OKTOBER 2020

Resultaten aanpak structureel geweld (Veiligheidsteam)

Start vervolg opleiding Multifocus

Start Integraal Spoedplein

Bestuurlijk Platform: in gesprek over bestuurlijk opdrachtgeverschap

Inzet van ervaringsdeskundigen

Borging activiteiten Taksforce Kindermishandeling in Centrum

Verstevigen verankering Centrum in de regio

Portaal voor ontsluiting expertise, advies en informatie aan de regio

Voorstel & besluit borging Centrum

2022

Nera Jerkovic neemt ons mee in het vergezicht van het Centrum.

Karin Smeets

strategisch adviseur Zorg en Ondersteuning gemeente Tilburg

Stel je voor hoe kwetsbaar je bent als je door geweld in het ziekenhuis terechtkomt. Dan heb je behoefte aan een plek waar het om jou draait: waar je maar één keer je verhaal hoeft te doen en hulp snel geregeld wordt.

Tom Pietermans

directeur van Veilig Thuis Midden-Brabant

Een netwerksamenwerking vraagt om vertrouwen. Erken de verschillen, koester elkaars expertise, benut de overlap.

In gesprek met **Amanda van Dongen**, teamcoördinator van de multidisciplinaire aanpak structureel geweld (Veiligheidsteam) en **Gijs Simons**, systeemtherapeut / opleider Multifocuse methodiek bij de Mutsaersstichting.

“

De casuscoördinator gaat een oprechte relatie aan met de cliënt en brengt rust in de situatie. Vanuit die rust en het vertrouwen kan er gekeken worden naar wat nodig is om het geweld op te lossen.”

Hoe bouwen jullie aan de multidisciplinaire aanpak structureel geweld?

Amanda: “We bieden een multidisciplinaire aanpak rondom huiselijk geweld en kindermishandeling waarbij zorg-, straf- en expertisepartijen samenwerken om structureel huiselijk geweld en kindermishandeling aan te pakken en patronen te doorbreken. Dat doen we met de hele keten samen. Als coördinator zorg ik er in het kort voor dat we dat ook echt kunnen doen.” **Gijs:** “Bij het Centrum zijn we gestart om organisatieoverstijgend dit multidisciplinaire team op te leiden met een gezamenlijke visie en aanpak. Daarnaast ben ik betrokken bij de 9 regiogemeenten om ook lokale professionals met een coördinatorfunctie te trainen in dezelfde methodiek en visie.”

Kun je al wat vertellen over de concrete bouwstenen van de aanpak?

Amanda: “Wat wij doen kent echt een heel andere aanpak. **We brengen de situatie en het netwerk uitgebreid in beeld, bouwen een band op met de cliënt en blijven langdurig betrokken.** We hebben te maken met heel complexe casuïstiek, waar al veel geprobeerd is. Het gaat om 1 tot 4% van de casussen van huiselijk geweld. Daarom is het nu nog te vroeg voor resultaten in de vorm van grote aantallen. Maar we zien wel echt successen in het team. Zo hebben we een slachtoffer uit de onveilige situatie kunnen halen, waar dat eerst niet lukte.” **Gijs:** “Om de cijfers van huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, bestaat de neiging om meer regels en protocollen te bedenken. Hier gebeurt dat niet en dat is goed. De casuscoördinator gaat een oprechte relatie aan met de cliënt en brengt rust in de situatie. Vanuit die rust en het vertrouwen kan er gekeken worden wat nodig is om het geweld op te lossen.”

Kijkend naar de toekomst, wanneer verwacht je de effecten van jullie manier van werken terug te zien in de cijfers?

Amanda: “We weten uit onderzoek dat recidive, herhaling van geweld, zelfs nog kan ontstaan na 2 jaar rust in een gezin. Bijvoorbeeld wanneer de hulpverlening wordt afgebouwd. Wij werken met een andere aanpak. Daardoor denken wij dat we patronen structureel doorbreken en recidive dus niet ontstaan in de casussen van de multidisciplinaire aanpak structureel geweld. Maar we kunnen daar pas over een paar jaar een definitieve conclusie over trekken.” **Gijs:** “Natuurlijk zien we wel korte termijn resultaten. **Cliënten die bij opbouwende spanning zelf hun casuscoördinator bellen.** Die kan op dat moment naar het gezin gaan en helpen de situatie te de-escaleren. Dan is het geweld nog niet opgelost, maar je voorkomt wel dat het uit de hand loopt en de politie erbij betrokken moet worden. Dat scheelt nu al in het aantal zorgmeldingen. Dat is echt te danken aan de vertrouwensband die de coördinatoren opbouwen met de cliënten en hun gezin.”

Waar moet de komende 1,5 jaar in het bouwproces vooral aandacht voor zijn?

Gijs: “Het team van deze aanpak moet zich deze werkwijze helemaal eigen maken. Alle leden hebben een intensieve training gevolgd, maar het is nodig dat zij de aanpak in de praktijk toepassen voordat ze ‘m helemaal in de vingers hebben. Daarnaast kan het succes ook een valkuil worden. Ik bedoel dat door het succes, de partners in de regio zo enthousiast worden dat ze steeds meer casussen gaan aanmelden. Casussen die misschien helemaal niet bij ons team thuishoren. Bij deze werkwijze geldt echt:

je moet kunnen vertragen om te kunnen versnellen.

Voor een structurele oplossing, moeten we echt de tijd en ruimte houden om ons goed te verdiepen in de situatie. Als het team teveel casussen krijgt en overbelast raakt, is er een kans om terug te vallen op de oude manier, met meer kans op recidive. Dat wil je voorkomen.”

Een blik in de toekomst, wat is belangrijk voor de periode na de pilot?

Amanda: “Ik vind het belangrijk dat we de samenwerking en werkwijze in de keten verder uitbouwen. Nog verder ontdekken hoe straf en zorg elkaar kunnen versterken. En stappen zetten in het snel beschikbaar. Dat kunnen we al in de gemeente Tilburg en we zijn in gesprek met een aantal regiogemeenten. Dat levert zoveel op, dat willen we in de hele regio voor elkaar krijgen. **Ik hoop ook dat we na het einde van de pilot door kunnen.** Het levert heel veel op dat er nu een multidisciplinair team is en we bouwen echt aan iets nieuws. Het vraagt lef van opdrachtgevers om te zeggen: er zijn nog geen harde resultaten, maar we hebben vertrouwen in deze werkwijze.”

In gesprek met **Karin Smeets**,
strategisch adviseur zorg en
ondersteuning, gemeente Tilburg,
over het Integraal Spoedplein.

“

Stel je voor hoe kwetsbaar je bent als je door
geweld in het ziekenhuis terechtkomt. Dan heb
je behoefte aan een plek waar het om jou draait:
waar je maar één keer je verhaal hoeft te doen
en hulp snel geregeld wordt.”

Kun je me uitleggen wat het Integraal Spoedplein gaat worden?

“Het Integraal Spoedplein wordt een integrale werkwijze binnen het ziekenhuis ETZ in Tilburg. Wij noemen dat ook wel een ‘one-stop-shop’. Ik zal het toelichten. Het is de bedoeling dat slachtoffers van geweld die in het ziekenhuis terechtkomen, niet alleen medische zorg krijgen, maar tegelijk ook ondersteund worden op andere vlakken. Denk aan geestelijke gezondheidszorg en forensisch onderzoek. Maar ook praktisch. Zo gaan we ervoor zorgen dat iemand vanuit het ziekenhuis meteen makkelijk aangifte kan doen. **En dat de eenvoudige vraag gesteld wordt: ‘kunt u eigenlijk wel veilig naar huis?’**. Het Integraal Spoedplein moet ervoor zorgen dat het ziekenhuis een plek wordt voor slachtoffers. Stel je voor hoe kwetsbaar je bent als je door geweld in het ziekenhuis terecht komt. Dan heb je behoefte aan een plek waar het om jou draait: waar je maar één keer je verhaal hoeft te doen en hulp snel geregeld wordt. Wat er ook nodig is.”

Is het Integraal Spoedplein een onderdeel van het Centrum voor huiselijk geweld en kindermishandeling?

“Ja, wij zien de werkwijze in het ziekenhuis als satelliet van het Centrum. Vanuit de gemeente zien we daarbij ook andere kansen. Acuut geweld en letsel, zoals je dat in ziekenhuizen tegenkomt, kunnen natuurlijk ook andere oorzaken hebben dan huiselijk geweld, of kindermishandeling. Op termijn willen we de werkwijze die we nu opzetten voor het Integraal Spoedplein gericht op huiselijk geweld en kindermishandeling ook inzetten voor meerdere problematieken. Denk aan een koppeling met GGZ, de opvang van verwarde personen of hulpverlening rondom

seksueel geweld. Vanuit de gemeente bezien is dat heel logisch. Maar in de praktijk is het natuurlijk ingewikkeld. We willen de eerste stappen zetten binnen het domein van huiselijk geweld en kindermishandeling. Groot denken, maar klein doen.”

Hoe gaat het Integraal Spoedplein eruit zien?

“Goede vraag, want het wordt absoluut geen loket. Dat is belangrijk. We hebben juist van het verleden geleerd dat het oprichten van een nieuw loket niet gaat helpen om dit hardnekkige structurele probleem op te lossen. **We willen juist daar zijn, waar de slachtoffers zijn.** En juist aansluiten bij de weg die zij zelf afleggen. En helaas start die weg maar al te vaak in het ziekenhuis. We brengen deskundigheid over het onderwerp bij de eerstehulpartsen, bij de kinderartsen en bij de huisartsenpost. We vergroten hun signaalfunctie, en zorgen er vervolgens voor dat alles wat nodig is, in het ziekenhuis aanwezig is. Of snel op te roepen is: 7 dagen in de week, 24 uur per dag. Uit ervaring weten we ook dat het momentum belangrijk is. Vlak na een incident, als de emoties hoog zijn, is de kans het grootst dat slachtoffers zorg en hulp aangrijpen.”

In welke fase zit de ontwikkeling van het Integraal Spoedplein?

“Samen met partners zoals Veilig Thuis, GGD, het Crisis Interventie Team CIT, de politie, de gemeente en natuurlijk met het ziekenhuis zelf werken we aan een gezamenlijk beeld over wat het Integraal Spoedplein moet worden. De gezamenlijke wens is uitgesproken. En dat was ook niet ingewikkeld. Op hoofdlijnen is iedereen het snel eens over dit plan. Maar dan? We leven in een wereld waarin meer gebeurt dan alleen huiselijk geweld en kindermishandeling.

De prioriteit lag bij het ziekenhuis de afgelopen maanden logischerwijs bij corona en het draaiende houden van de IC's. Het is belangrijk dat we **respect hebben voor elkaars dynamiek**. Dan duurt de uitvoering misschien wat langer, maar ik ben ervan overtuigd dat dit maar op één manier duurzaam tot stand kan komen, en dat is samen.”

“Concreet willen we een projectleider gaan aanstellen die het ‘hoe’ gaat uitdenken in stappen. Het is ook van groot belang dat de projectleider oog heeft voor de verschillen tussen bijvoorbeeld het medische en sociale domein. En dat we leren uit andere projecten, ik denk bijvoorbeeld aan het Centrum voor Seksueel Geweld dat in het Amphia-ziekenhuis in Breda gevestigd is. Nogmaals, we moeten het echt samen doen. We streven ernaar om eind 2021 een werkwijze te hebben die uitgevoerd wordt in het ziekenhuis ETZ, en vervolgens in 2022 geborgd en uitgebreid kan worden.”

Wat is je ambitie met het integraal spoedplein?

“Uiteindelijk willen we een werkwijze creëren die ervoor zorgt dat we slachtoffers op het goede moment zien en horen. Dat geven ervaringsdeskundigen ons ook aan: ‘zie en hoor ons’. Wij denken dat het ziekenhuis een goede plek en vaak een goed moment is. Wij organiseren voor slachtoffers de veiligheid en de ondersteuning die op dat moment voor hen nodig zijn. En misschien wel het belangrijkste, in het ziekenhuis **op het Integraal Spoedplein wordt een start gemaakt, maar we staan ervoor dat we ook nadien doorpakken**. Het duurzaam oplossen van structureel geweld, dat is het doel van het Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling.”

In gesprek met **Sanne Abrahams**,
strategisch adviseur Zorg en
Veiligheid en Positief Jeugdbeleid
bij gemeente Hilvarenbeek,
over de regionale aansluiting.

“

De problematiek is complex. Als regiogemeente
kun je het soms niet alleen. Het is de kunst om
krachten te bundelen, maar ook ruimte te houden
om lokale accenten aan te brengen.”

Welke meerwaarde kan het Centrum de regio bieden?

“Het Centrum kan de regio ontzorgen, doordat het Centrum kennis, denk- en doekracht bundelt. Als wij geconfronteerd worden met gezinnen met langdurige complexe problemen kunnen we nu terecht bij het team van de multidisciplinaire aanpak structureel geweld. Ik ben blij dat we hier regionaal krachten bundelen. De problematiek is soms erg complex. En als we dan als kleine gemeente gebruik kunnen maken van extra expertise, dan heeft dat meerwaarde. Maar andersom zoeken we ook hoe het Centrum kan aansluiten bij onze lokale korte-lijnen-aanpak en onze focus op voorkomen.”

Vertel...

Sanne licht toe: “Elke gemeente heeft haar eigen aanpak. Zo benadrukken wij in Hilvarenbeek het belang van praten over kindermishandeling. Dat willen wij normaliseren. **Het is namelijk onze overtuiging dat we huiselijk geweld en kindermishandeling alleen een halt toeroepen als we onze inwoners en beroepskrachten bereiken.** Als er bewustwording is, als signalen worden herkend en zo nodig actie wordt ondernomen. Vandaar dat wij hebben aangegeven behoefte te hebben aan één plek waar iedereen terecht kan voor (ervarings)kennis en scholing. Dat is nu in ontwikkeling. En daar zie ik veel kansen. Net als veel andere gemeenten vragen we ook aandacht voor de ondersteuning van de sociale wijkteams. Want preventie is natuurlijk één. Stap twee is dat er vervolgens goede beroepskrachten zijn die het geweld kunnen stoppen. Om vervolgens de risico's op geweld weg te nemen en met het gezin te werken aan duurzaam herstel.”

Hoe ben jij vanuit de regio betrokken en wat is vanuit de regio belangrijk voor dit bouwproces?

“Vanuit onze gemeente ben ik aangehaakt bij de regionale

ontwikkelingen rondom zorg en veiligheid. Zo ben ik ook betrokken bij de Taskforce tegen Kindermishandeling en bij de ontwikkeling van het Centrum. Beide initiatieven voeden elkaar. Daarnaast zie je dat elke gemeente haar eigen focus heeft en keuzes maakt. Dat is ook logisch; je wil nu eenmaal het verschil maken voor jôuw inwoners en verbinden met wat er lokaal speelt. **Verken dus waar voor jouw gemeente de meerwaarde zit wat betreft het Centrum. En investeer daar dan, ook als gemeente zelf, in.**”

Kun je wat meer vertellen over die verschillen tussen Tilburg en de andere regiogemeenten?

“Het Centrum start met het uitwerken van processen vanuit de centrumgemeente. Die sluiten niet altijd goed aan bij de regiogemeenten. De problematiek is soms anders. Ook zijn de sociale wijkteams anders ingericht. Hoe regel je dan wanneer en hoe je kan opschalen naar het Centrum bij complexe problematiek? En hoe gaan we om met al die verschillende processen? Daarnaast gaat het ook om cultuur. Wij zijn een dorp. Dat is echt anders dan een stad. Het is de kunst lokale accenten met elkaar te ontdekken en ruimte te houden om lokale verschillen aan te brengen.”

“Ook is het heel belangrijk te realiseren dat er naast de ontwikkeling van het Centrum, ook veel andere zaken op het bordje terechtkomen van een regioambtenaar. Ik merk dat onze ambtenaren in de regio te weinig ruimte krijgen om zich in te zetten op het gebied van zorg en veiligheid. Ik zie veel collega's worstelen, omdat zij dit 'erbij' moeten doen. Dat is gewoon niet te doen. Daar is de impact te groot voor. Het is een enorme verantwoordelijkheid, die je elke dag draagt. Dat is echt een boodschap aan de bestuurders en gemeentesecretarissen. Dat geldt overigens ook voor de sociale wijkteams. Daar komt

het gros van de gezinnen terecht. Zij hebben de verantwoordelijkheid om met betrokkenen het veiligheidsplan op te stellen. Ik hoop dat het Centrum ook voor hen iets kan betekenen.”

Het Centrum is nog in volle aanbouw. Wat is er belangrijk de komende tijd?

“Ik zou heel graag zien dat er ook informatie, trainingen en scholing beschikbaar komen voor inwoners en (sport) vrijwilligers. We investeren nu vooral in beroepskrachten, maar juist 'de gewone' burger, de buurman, vage bekende of sportcoach kunnen van grote betekenis zijn. Dat is écht een belangrijke schakel, die we niet mogen missen.”

Wanneer kan wat jou betreft de vlag uit?

“Als een inwoner uit Hilvarenbeek zelf het Centrum kan vinden, een geschikte (online) training vindt en deze zelf kan volgen.” Tot slot wijst Sanne op een ander cruciaal punt: “Het is echt belangrijk dat iedereen, van bestuurder, manager, ambtenaar tot de mensen op de werkvloer, beseft dat hij of zij vaak handelt volgens zijn of haar eigen waarheid. De ontwikkelingen op het gebied van huiselijk geweld vragen dat we op zoek gaan naar een nieuwe gezamenlijke waarheid. Ik merk dat iedereen goede intenties heeft, maar dat we – als het erop aankomt – toch nog volgens 'de oude waarheid' blijven werken. Gewoon. Omdat het makkelijker is. Omdat dat vertrouwd is. Of omdat we het zo geleerd hebben. We zitten vast in patronen en systemen. **Ik hoop op meer nieuwsgierigheid naar 'het nieuwe' en dat we vanuit een lerende houding samen gaan ontdekken wat werkt in de praktijk.** Als we samen ontdekken hoe het regionale Centrum de regiogemeenten écht versterkt en dat iedereen hier zijn of haar handelen op aanpast, dan mag wat mij betreft de vlag uit.”

In gesprek met **Tom Pietermans**,
directeur van Veilig Thuis Midden-Brabant.

“

Een netwerksamenwerking vraagt om vertrouwen.
Erken de verschillen, koester elkaars expertise,
benut de overlap en werk samen met de 'why'
scherp in het vizier.”

Veilig Thuis Midden-Brabant is expert op het gebied van huiselijk geweld in een regio waar het thema al enige tijd prioriteit heeft. Waarom blijkt het zo lastig de cijfers te keren?

“Aan de ene kant zien we dat huiselijk geweld en kindermishandeling maatschappelijk gezien nog steeds zeer beladen onderwerpen zijn. Nog te vaak wordt weggekeken. Uit ongemak of gewoon omdat mensen niet weten hoe aan de bel te trekken of te handelen. Handelingsverlegenheid is groot, dat is zorgelijk en dat moeten we niet onderschatten”, vertelt Tom Pietermans. “Daarnaast zijn er veel casussen waar zeer complexe problemen spelen en waar hevig geweld plaatsvindt. Het lukt nog niet altijd om daar kwalitatief en kwantitatief goed op te acteren.”

Kun je dat toelichten?

“Complexe casuïstiek vraagt om een netwerksamenwerking waarbij de verschillende veiligheids-, sociaal domein- en zorgpartners ontschot naast elkaar en met elkaar werken in plaats van na elkaar. Een wezenlijk andere manier van samenwerking, dus. Tegelijkertijd is het cruciaal dat we vanuit een gezamenlijke basis en met hetzelfde doel voor ogen werken. Eind 2018 hebben we regionaal de visie Gefaseerde ketensamenwerking omarmd. Dit houdt in dat we, als er sprake is van geweld, eerst de directe veiligheid herstellen. Pas als die veiligheid bereikt is, werken we aan het wegnemen van risico's en vervolgens richten we ons op herstel, met constant zicht op de veiligheid. **Dat is écht een andere manier van werken.** In de praktijk merken we dat nog niet iedereen in het netwerk de visie kent. We spreken nog niet altijd dezelfde taal. Daar hebben we in de regio zeker al wat stappen in gezet, maar we zijn er nog niet. Een ander knelpunt zijn

de wachtlijsten. Terwijl slachtoffers en daders wachten op hulp, ontstaan soms nieuwe incidenten die hoogstwaarschijnlijk voorkomen hadden kunnen worden door een goede fluide netwerkaanpak.”

Welke meerwaarde kan het Centrum hebben in jouw optiek?

“De echte meerwaarde zit wat mij betreft in de samenhang van de drie pijlers van het Centrum. Daar zit de toegevoegde waarde **op alles dat netwerkpartners in deze regio al aan kennis en expertise hebben.** De bundeling van **expertise, kennis en scholing** maakt dat inwoners en beroepskrachten straks op één plek terecht kunnen voor vragen en advies. Met het **Integraal Spoedplein** krijgt het Centrum straks ook een satelliet op de plek waar helaas nog veel slachtoffers terecht komen: het ziekenhuis. Vanuit de 'one-stop-shop-gedachte' worden slachtoffers in één keer goed opgevangen en vooruitgeholpen. En als derde pijler de **multidisciplinaire aanpak voor structureel geweld vanuit het Veiligheidsteam.** Daar zit de meerwaarde in de samenwerking tussen zorg en straf en de langdurige coördinatie met doorzettingsmacht. In de praktijk zien we dat gezinnen weer perspectief krijgen door de problemen vast te pakken en niet meer los te laten, totdat de situatie langdurig veilig is. Met de methodiek die gebruikt wordt, bestrijden we niet het symptoom, maar we pakken de onderliggende problematiek, vaak trauma's, aan. Eerlijk is eerlijk, het aantal casussen waarin het Veiligheidsteam op deze nieuwe manier werkt, is nu nog beperkt. Ik zou ook willen dat er al op veel grotere schaal zo gewerkt kon worden, maar dit is een begin.”

Als we het Centrum zien als netwerkorganisatie. Welke rol zie je dan voor Veilig Thuis?

“Veilig Thuis heeft met haar wettelijke taken al best een belangrijke rol in het Centrum. Ik zie het Centrum nu al als netwerkorganisatie en zie daar ook toekomst in. Voor mij is de constructie van ons regionale Crisis Interventie Team (CIT) een goed voorbeeld. Daar zijn heldere netwerk- en samenwerkingsafspraken en er is één duidelijke hoofdaannemer. Lijkt me goed om zo'n constructie binnen het Bestuurlijk Platform eens met elkaar te verkennen.”

Wat zijn de belangrijkste geleerde lessen in het bouwproces tot nu toe?

“Schep vooraf heldere verwachtingen tussen deelnemende partijen met heldere, realistische doelen. Benut de bottom-up kennis, erken de verschillen, koester elkaars expertise en benut de overlap. Besef dat een netwerksamenwerking vraagt om vertrouwen. Dat betekent relationeel zacht, maar zeker ook zakelijk hard.”

Welke tip zou jij je 'medebouwers' willen geven voor de komende periode?

“Laten we de why van Sinek nooit vergeten. De 'waarom-we-de-dingen-doen-die-we-doen-vraag' moet leidend zijn in onze aanpak. **Alles moet bijdragen aan duurzame veiligheid.** Het gaat om mensen, niet om de organisaties.” Tom eindigt onverminderd positief. “Laten we er elkaar aan blijven herinneren dat deze problematiek complex is, dat hebben we niet van vandaag op morgen gekeerd. We moeten onszelf een realistisch tijdspad en realistische doelen gunnen. Met elkaar zijn we nu vele, kleine stapjes aan het maken. Het einddoel lijkt soms ver weg, maar – als we het pad gezamenlijk lopen – leiden al die stapjes samen ons daar naartoe.”

In gesprek met **Nera Jerkovic**, programmamanager Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling over de structurele borging van het Centrum.

Slotartikel

De kern van de oplossing is niet de wil om
beter samen te werken, maar om de hele
aanpak anders te organiseren."

Het fundament voor een betere aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling was al aanwezig in de regio Hart van Brabant. Door de start van de pilot vanuit het landelijk programmateam Geweld hoort nergens thuis, nu anderhalf jaar geleden, is de ruwbouw nu gemetseld. De ruwbouw van een structurele andere aanpak van het hardnekkige maar vaak onzichtbare probleem van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Er is niet voor niets gekozen voor de bouwsymboliek in dit proces, legt programmamanager Nera Jerkovic uit: "Als je denkt aan een gebouw, denk je aan iets fysiek. Wij bouwen aan een aanpak. Maar wel aan een structurele aanpak, waarbij we zowel aandacht hebben voor de aanpak van slachtoffers met letsel als een adequate aanpak ontwikkelen voor structureel geweld. Daarnaast richten we ons op het hele werkveld. Door professionals en vrijwilligers te versterken met expertise, kennis en scholing. Vanaf het begin van de pilot houden we rekening met het feit dat alles wat we ontwikkelen en waardevol vinden, ook een structurele plek moet krijgen."

Nera is helder over haar opdracht: "We bouwen aan drie concrete pijlers: expertise, een adequate aanpak voor structureel geweld en een Integraal Spoedplein. Maar misschien nog veel belangrijker: **We bouwen aan vertrouwen**. Vertrouwen is namelijk cruciaal als je de hele aanpak anders wilt organiseren. De kern van de oplossing van huiselijk geweld en kindermishandeling is niet de wil om beter samen te werken, want die is er al lang, zeker in deze regio, maar om de hele huidige aanpak anders te organiseren. We zitten nu in de fase dat we onze gemetselde ruwbouw tot wasdom willen brengen.

Zo halverwege de pilot is het nu zaak om zaken slim te borgen, zodat na de pilot ook daadwerkelijk een structureel andere aanpak staat die zorgt voor dalende cijfers."

Vertaling

Op de vraag hoe het bouwproces nu in zijn werk gegaan is, antwoordt **Nera**: "Er lag al een stevig fundament. Deze regio is heel actief op het thema huiselijk geweld en kindermishandeling. Verschillende organisaties in de regio hebben hun sporen al verdiend in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het Centrum verbindt al deze partners en daarom zijn we begonnen met het bij elkaar brengen van de bestuurders. Een structureel, groot en hardnekkig probleem oplossen met een structurele andere aanpak lukt niet zonder bestuurlijk draagvlak. Maar al snel zijn we gaan ontwikkelen met de uitvoerders, de mensen van de werkvloer. Hoe kunnen we het in de

praktijk écht samen anders doen. En wat komen we dan tegen dat we moeten oplossen? Uiteraard hebben we steeds de wisselwerking opgezocht met de mensen op de werkvloer, hun managers en bestuurders. Het blijft zaak om steeds maar weer de vertaling te maken tussen bestuurlijke ambitie en praktische werkwijzen."

Cement

Bouwen doe je met verschillende ingrediënten. Een belangrijke is het cement. Wat houdt alles bij elkaar? **Nera**: "De mensen, zonder twijfel. **Zolang er energie en beweging in mensen zit, kunnen we bouwen**. Ik zie onderwerpen als inkoop, financiering, of procedurewijzigingen als bakstenen. Die zijn niet minder belangrijk misschien, want die moeten ook allemaal aangepast en vervolgens gestapeld worden in ons bouwwerk. Maar dat wat alles stevig maakt, zijn de mensen."

Nera vervolgt: “Maar daar zit natuurlijk meteen iets ingewikkelds. Mensen werken bij bepaalde organisaties, moeten bepaalde procedures volgen en veel mensen met wie wij samenwerken hebben het druk. Tegelijkertijd is er wil en durf bij de organisaties (bestuurders, management en uitvoerders) om juist buiten de gebaande paden te treden. En met elkaar te zoeken naar creatieve oplossingen of samenwerkingen die nodig zijn om huiselijk geweld en kindermishandeling te helpen oplossen. Binnen de pilot krijgen we de gelegenheid om juist te werken aan deze veranderingen. En dat vraagt om tijd, inzet en vertrouwen. De resultaten die we nu langzaam maar langzaam boeken geven vertrouwen om de komende tijd op deze weg door te gaan.”

Corona

Nera blijkt een realist als ze het proces schetst: “Er zijn niet echt inhoudelijke tegenvallers geweest. Je weet dat de weg in een pilot als deze nu eenmaal niet recht omlind is. Dat had ook niemand verwacht. Maar corona, dat was natuurlijk wel echt een tegenvaller. Dit proces vraagt om veel fysieke en persoonlijke ontmoetingen. Zonder elkaar in de ogen te kunnen kijken is het gewoon moeilijker om stappen te zetten. Er is veel mogelijk met digitale technieken, maar dat had ik persoonlijk echt liever anders gewild.”

Inzicht

Een succesfactor die Nera aanhaalt, is het feit dat er in de multidisciplinaire aanpak structureel geweld (het Veiligheidsteam) elke week deskundigen uit verschillende domeinen, van zorg tot straf, samen om tafel zitten om de casussen van structureel huiselijk geweld en kindermishandeling door te nemen en gezamenlijk een scenario af te spreken. “Daardoor zijn er veel meer

gegevens en daardoor is er veel meer inzicht gekomen om samen echt een stap te kunnen zetten in de richting van een duurzame oplossing. Daar profiteren alle betrokkenen en de slachtoffers zelf van. En daar doen we het natuurlijk voor.”

Begin

Nera: “De leden van het team zijn zo betrokken. Net zoals de coördinatoren van de pijlers expertise, kennis en scholing. Zij zijn onze ambassadeurs en ik hoop dat de energie die bij hen begint, zich verspreidt in het hele netwerk. Want die energie blijven we wel nodig hebben. De volgende stap is het opbouwen van een Integraal Spoedplein. Daar zijn we nu hard mee aan de slag. In ons traject is dat de derde pijler, het sluitstuk. Maar voor de betrokkenen is het plein juist het begin. Het begin van een echt duurzame oplossing. Ik krijg er daarom zoveel energie van.”

Groter plaatje

Op de vraag wat er de tweede helft van de pilot nodig is, zegt Nera: “De cementmolen moet aan blijven staan. We moeten de betrokkenheid van mensen vasthouden. **Het bestuurlijke commitment is er, dat moet nu omgezet worden in praktische afspraken.** Denk aan inkoop, werkafspraken, financiën. Ik hoop echt dat het lukt om ons daarbij te blijven richten op de stip op de horizon, waar we met z’n allen naartoe werken. We moeten ervoor zorgen dat we in de uitvoering niet verzanden in details. Deze unieke kans die we hebben gekregen om samen écht het verschil te maken voor de slachtoffers moeten we met beide handen aangrijpen: dit is het moment om echt te veranderen.”

Ingang

Over anderhalf jaar is de pilot afgerond. Er is dan een Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling. Here to stay. Hoe ziet dat eruit? Nera: “Het Centrum is een netwerksamenwerking van partners/organisaties die het verschil kunnen maken in de oplossing van huiselijk geweld en kindermishandeling. **Deze samenwerking is nodig omdat het om complexe problematiek gaat die niet door één organisatie op te lossen is.** Dat is niet per se één fysieke plaats, maar meerdere bij elkaar. Elke betrokken organisatie kan een ingang zijn voor het Centrum. Ik vind het daarbij wel belangrijk dat mensen elkaar kennen en elkaar snel kunnen vinden. Soms wordt er daarom fysiek samengewerkt in het Zorg- en Veiligheidshuis. En op die plek kan ruimte zijn voor verschillende functies. Ik denk aan een ruimte waar ervaringsdeskundigen bij elkaar komen, waar laagdrempelige gesprekken over het onderwerp gevoerd kunnen worden, waar weer nieuwe aanpakken kunnen ontstaan. Er moet een sfeer van ontwikkeling hangen. Met een focus op het willen verbeteren van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Om de effecten van huiselijk geweld en kindermishandeling op mensen zo klein mogelijk te maken. Op zo’n plek hoop ik dat onze wethouder samen met minister van VWS over anderhalf jaar wel een lintje wil doorknippen.”

Stel, ik ben een professional en ik ben nu enthousiast geworden. **Waar moet ik zijn?**

Nera:

Iedereen mag zich melden bij mij. Ik stuur zelf regelmatig een Bijpraatmail uit, waarin ik geïnteresseerden per mail bijpraat over de ontwikkelingen van het Centrum."

w www.regio-hartvanbrabant.nl/chgkm

e Nera.Jerkovic@tilburg.nl

m 06 51 62 30 27

Centrum
huiselijk geweld
en kindermishandeling